

INFOGRAFIKA

ŽODYNĖLIS

Atsakomybės apribojimas:

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad ji patvirtina jo turinį, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

● ŽODYNĖLIS

SMURTO LYTIES PAGRINDU KALBA

KERŠTO PORNOGRAFIJA (REVENGE PORN)

Iš tikrųjų keršto pornografija yra dalijimasis intymia medžiaga be sutikimo: tai yra fotografijų ir (arba) vaizdo įrašų, kuriuose rodomi žmonės, atliekantys seksualinius veiksmus arba seksualiai atviromis pozomis, skelbimas ir platinimas be jų sutikimo.

Daugelis mokslininkų mano, kad posakis „keršto pornografija“ yra neteisingas, nes jo apibrėžimas internalizuoja kultūrą, kurioje vyrauja toksiška vyriškumo idėja ir aukos kaltinimas. Keršto pornografija neturi nieko bendra su keršto ar pornografijos sąvokomis. Kai kalbama apie kerštą, savaime suprantama, kad auka padarė kažką, už ką nusipelno bausmės, o pornografija reikalauja įamžinto ar nufilmuoto subjekto sąmoningumo.

ŽODYNĖLIS

PERSEKIOJIMAS (STALKING)

Veiksmažodis „stalk“ gali būti verčiamas kaip „slapta persekioti grobį“ ir yra kilęs iš medžioklės techninio žargono. Persekiojimas yra priekabiavimo forma, apimanti asmens, kuris persekioja kitą asmenį, veiksmus, kuriais jis persekioja kitą asmenį, kelia jam nerimą ir baimę, o tai gali turėti įtakos įprastam kasdieniam gyvenimui.

ŽODYNĖLIS

STEALTHING'as

Slaptas lytinis santykiavimas (Stealthing) - tai prezervatyvo nuėmimas ar sugadinimas lytinių santykių metu be partnerio sutikimo užsiimti nesaugiais lytiniais santykiais.

Stealthing'o praktiką galima prilyginti seksualinės prievartos ir reprodukcinės prievartos nusikaltimams: seksualinė prievarta gali pasireikšti dėl nesutikimo ir potencialiai žalingo intymaus kontakto lytinio akto metu; reprodukcinė prievarta pasireiškia dėl to, kad stealthing'as gali trukdyti asmeniui savarankiškai priimti sprendimus dėl savo reprodukcinės sveikatos.

ŽODYNĖLIS

FLASHING'as

Flashing'as (arba elektroninis flashing'as („cyberflashing") - tai terminas, kuriuo apibūdinama priekabiavimo praktika, kai seksualinio pobūdžio medžiaga siunčiama asmeniui, kuris to neprašė: kaltininkas siunčia nerimą keliančias nuotraukas ar vaizdo įrašus (dažniausiai lytinių organų) aukai, pasirinktai iš aplinkinių žmonių, naudodamasis momentinio dalijimosi sistemomis, tokiomis kaip „AirDrop" ar „Bluetooth", pasinaudodamas aukos artumu.

Pagrindinis flashing'o požymis yra tai, kad jį vykdo asmuo, esantis arti aukos, todėl ji jaučiasi šnipinėjama, nesaugi, fiziškai pažeidžiama ir pažeidžiama jos asmeninė skaitmeninė erdvė.

ŽODYNĖLIS

PENIO NUOTRAUKOS (DICK PICS)

Penio nuotraukas galima laikyti technologine seksualinio ekshibicionizmo reiškinių interpretacija: erekcijos būsenos vyro lytinių organų vaizdai, siunčiami socialiniuose tinkluose nežinomoms arba pažįstamoms moterims, tačiau ne abipusiu sutarimu bendraujant erotinėmis žinutėmis (sekstingas).

Šis reiškinys yra tiek pat paplitęs, kiek ir klastingas, nes jo neprievartinis pobūdis, galimybė aukai ignoruoti ar ištrinti gautą informaciją ir interneto garantuojamas anonimiškumas suteikia galimybę klaidinančiai interpretuoti tai, kas iš tiesų yra seksualinis priekabiavimas, dažnai pateikiamas kaip žaismingumas ar net šiek tiek per drąsus bandymas užmegzti santykius.

ŽODYNĖLIS

STIKLINĖS LUBOS (GLASS CEILING)

Stiklinės lubos - pažodžiui „krištolinis dangus“ - tai 1984 m. žurnalo "Family Circle" direktoriaus Gėjaus Brajanto (Gay Bryant) sugalvota sąvoka - tai diskriminacinio pobūdžio apribojimai, kurie neleidžia tam tikroms socialinėms kategorijoms, šiuo atveju moterims, tobulėti savo darbo srityje: permatoma siena, nuo kurios moterys, pasiekusios tam tikrą karjeros etapą, mato, kas yra aukščiau už jas, vos už žingsnio, bet negali jos pasiekti. Stiklinės lubos gali būti suvokiamos kaip socialinių, kultūrinių ir psichologinių kliūčių visuma, kuri yra neįveikiama, bet iš pažiūros nematoma kliūtis, trukdanti siekti lygių teisių ir konkrečios karjeros galimybės darbo srityje tokioms istoriškai diskriminuojamoms kategorijoms, kaip moterys.

ŽODYNĖLIS

DARBO UŽMOKESČIO SKIRTUMAS (PAY GAP)

Lyčių nelygybė darbo rinkoje pasireiškia darbo užmokesčio skirtumu - darbo užmokesčio skirtumu tarp lyčių: moterys vidutiniškai uždirba mažiau nei vyrai už tą patį darbą, pareigas ir darbo valandas.

Kai kurios darbo užmokesčio skirtumo priežastys, į kurias reikia atsižvelgti renkant duomenis:

- Darbo ne visą darbo dieną pasirinkimas siekiant suderinti neapmokamas darbo valandas (vaikų priežiūra, namų aplinka);
- Karjeros pertraukos dėl vaikų priežiūros, giminaičių, kuriems reikia pagalbos, šeimyninių įsipareigojimų;
- Per didelis moterų skaičius palyginti mažai apmokamuose sektoriuose, pavyzdžiui, priežiūros, prekybos ar švietimo sektoriuose;
- Mažas moterų, užimančių vadovaujančias pareigas ir gaunančių atlyginimus, kurie galėtų konkuruoti su vyrų atlyginimų vidurkiu, skaičius.

ŽODYNĖLIS

UŽGAULIOJIMAS (CATCALLING)

UŽGAULIOJIMAS (Catcalling) - tai įvairus seksistinis elgesys, kurį kai kurie vyrai taiko su nepažįstamomis moterimis, sutiktomis gatvėje ar bet kur kitur kasdieniame gyvenime: švilpimas, šūkavimas, juokeliai apie drabužius, komentarai apie fizinę išvaizdą, šauksmai, pliaukštelėjimas arba persekiojimas pėsčiomis ar automobiliu, žodinis priekabiavimas. Terminas „catcalling“ reiškia garsus, kuriais siekiama atkreipti kačių dėmesį. Pažodinis „catcalling“ vertimas iš tikrųjų yra „kačių kvietimas“. Daugeliui žmonių „catcalling“ gestai asocijuojasi su dėkingumo išraiška, tarsi tai būtų komplimentas. Naudojant „catcalling“ kreipiamasi į moterį kaip į seksualinį objektą, o ne kaip į asmenį. „Catcalling“ dažnai slepia asimetrišką vyrų ir moterų galios dinamiką, todėl yra tikra smurto lyties pagrindu ir toksiško vyriškumo apraiška.

ŽODYNĖLIS

GĖDINIMAS DĖL SEKSUALINĖS SAVIRAIŠKOS (SLUT SHAMING)

Terminas „slut-shaming“ yra feministinėje filosofijoje atsiradęs neologizmas, apibrėžiantis moters vertimą jaustis kalta ar prastesne dėl tam tikro elgesio, susijusio su seksualumo sritimi; tai procesas, kurio metu moterys puolamos dėl to, kad nusižengia seksualinio elgesio taisyklėms (turi daug lytinių partnerių, dėvi „provokuojančiais“ laikomus drabužius, yra poliamoriškos ar seksualiai kintančios, biseksualios...), arba smerkiamos dėl elgesio ar troškimų, kurie yra seksualesni nei visuomenei priimtini.

ŽODYNĖLIS

AUKOS KALTINIMAS (VICTIM BLAMING)

Aukos kaltinimas pasireiškia tada, kai kas nors mano, kad auka yra bent iš dalies atsakinga už jai padarytą skriaudą.

Aukos kaltinimas yra psichologinis procesas, kuris dažniausiai paliečia moteris, nukentėjusias nuo seksualinio smurto ir (arba) smurto šeimoje, ir kurį skatina lyčių stereotipai: „jei moteris būtų elgusis kaip moteris, jei nebūtų buvusi tokia neatsargi, nieko nebūtų atsitikę“.

Kaltinti tuos, kurie patiria fizinę, seksualinę ar žodinę prievartą, reiškia ne tik pateisinti smurtautojo elgesį, bet ir padidinti pačios aukos atsakomybę už incidentą ir atitinkamai sumažinti smurtautojo atsakomybę. Vaidmenys tarsi apsikeičia vietomis: padaryta skriauda iš engėjo perkeliama engiamajam, kuris turėjo elgtis taip, kad nusipelnytų tos neteisybės.

ŽODYNĖLIS

MANSPPLAINING'as

Žodis „mansplaining“ atsirado 2008 m. per internetinę diskusiją po to, kai laikraštyje „Los Angeles Times“ buvo išspausdintas rašytojos ir žurnalistės Rebeccos Solnit (Rebecca Solnit) straipsnis „Vyrai, kurie aiškina dalykus“,

Šis žodis jau kelerius metus vartojamas apibūdinti kai kurių vyrų (bet ne tik) globėjiškam požiūriui, kai jie aiškina moteriai ką nors akivaizdaus arba ką nors, ką ji išmano, nes mano, kad vyras visada žino daugiau nei moteris, arba mano, kad moteris iš tikrųjų nesupranta.